

OBSAH

Předmluva	13
1. Cíle knihy	15
2. Ekonomická teorie	19
2.1 Mikroekonomie a makroekonomie	20
2.2 Exkurz do historie ekonomického bádání	21
2.3 Pojem makroekonomie	24
Příloha: Čeští národohospodáři – předchůdci dnešních makroekonomů ...	27
ODDÍL I. – ČLOVĚK A EKONOMIKA	45
3. Potřeby člověka - základ ekonomických aktivit	47
3.1 Potřeby a jejich struktura	48
3.2 Uspokojování potřeb	50
3.3 Chování spotřebitele	52
3.3.1 Užitek	52
3.3.2 Racionalita volby spotřebitele	55
3.3.3 Omezení spotřebitele	56
3.3.4 Rovnováha spotřebitele	58
4. Výroba ekonomických statků	59
4.1 Výrobní faktory	60
4.2 Produkce	68
4.3 Jak vyrábíme – dělba práce	73
4.4 Teorie absolutních a komparativních výhod – nákladů	76
5. Směna produktů, cena a trh	79
5.1 Formy směny	80
5.2 Trh	82
5.3 Externality	87
5.4 Veřejné statky	88
Dodatek: Drahé kameny	93
6. Poptávka a nabídka	105
6.1 Poptávka, křivka poptávky a její posuny	106
6.2 Nabídka, křivka nabídky a její posuny	109
6.3 Tržní rovnováha	113
6.4 Dokonalá konkurence	115
6.5 Nedokonalá konkurence	118
Dodatek: Firma a náklady	129

7. Charakteristika firmy a podnikání	137
7.1 Typy firem z právního hlediska	141
7.1.1 Podnikání fyzických osob	141
7.1.2 Obchodní společnosti	142
7.1.3 Družstva	145
7.1.4 Další formy – ostatní společenství	146
8. Úspory, spotřeba a investice	151
8.1 Spotřeba a úspory	152
8.2 Spotřební funkce a úsporová funkce	155
8.3 Teorie životního cyklu a permanentní důchod	158
8.4 Křivka poptávky po investicích	165
8.5 Investice do fixního kapitálu firem	167
8.6 Investice do bytové výstavby	168
8.7 Investice do zásob	169
8.8 Identita naměřených úspor a investic	171
8.9 Investiční multiplikátor	172
9. Národní hospodářství	177
9.1 Struktura národního hospodářství	178
9.2 Úroveň národního hospodářství	180
9.3 Ukazatele výkonnosti národního hospodářství	181
9.4 Okolí národního hospodářství	181
9.5 Ekonomický systém	182
ODDÍL II. – PENÍZE A BANKY	185
10. Vývoj peněžních prostředků	187
10.1 Definice peněz	193
10.2 Funkce peněz	195
10.3 Peněžní obrat a peněžní oběh	197
11. Finanční trh	201
11.1 Struktura finančního trhu	203
11.2 Funkce finančního trhu	205
11.3 Subjekty finančního trhu	209
11.4 Subjekty kontroly finančního trhu	210
11.5 Peněžní trh	215
11.6 Kapitálový trh	216

12. Bankovní soustava	219
12.1 Typy bankovních soustav	220
12.2 Centrální banka	222
12.3 Bankovní systém	226
13. Obchodní banka	229
13.1 Dělení bank	231
13.2 Činnosti obchodní banky	233
13.3 Druhy bank	238
14. Peněžní teorie	243
14.1 Agregátní poptávka po penězích	244
14.2 Hlavní teoretické přístupy k poptávce po penězích	245
14.3 Neoklasické teorie poptávky po penězích	246
ODDÍL III. – KAPITÁLOVÝ TRH	257
15. Kapitál jako výrobní faktor a investice	259
15.1 Kapitál	260
15.2 Členění kapitálu	260
15.3 Investice	261
15.4 Investování	262
15.5 Finanční analýza	262
15.6 Dividendy	263
15.7 Emisní kurz a ážio	264
15.8 Tržní a nominální hodnota	265
15.9 Informace – základ optimálního rozhodování investora	265
16. Cenné papíry	269
16.1 Emise cenných papírů	271
16.2 Třídění cenných papírů	271
16.3 Akcie	274
16.4 Zatímní listy	275
16.5 Podílové listy	276
16.6 Obligace	277
16.7 Kupóny	278
16.8 Státní pokladniční poukázky	279
16.9 Směnka	279
16.10 Šek	280
16.11 Náložné listy	281
16.12 Skladištní listy	282

17. Obchodování s cennými papíry	287
17.1 Spekulace a obchody s cennými papíry	288
17.2 Promptní a termínované obchody	288
17.3 Primární a sekundární trh	292
17.4 Výpořádání obchodů s CP	293
18. Burza	299
18.1 Druhy burz	300
18.2 Typy burz	301
18.3 Funkce burzy	301
18.4 Historický vývoj	302
18.5 Burza cenných papírů Praha, a. s.	305
Dodatek: Indexy	313
19. Kolektivní investování	331
19.1 Kolektivní investování	332
19.2 Investiční společnost	334
19.3 Podílový fond	336
19.4 Druhy podílových fondů	337
19.5 Investiční fond	340
19.6 Dozor v oblasti kolektivního investování – depozitář	342
ODDÍL IV. – MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE	347
20. Makroekonomické agregáty	349
20.1 Agregátní poptávka	351
20.2 Složky agregátní poptávky	354
20.3 Agregátní nabídka	356
20.4 Makroekonomická rovnováha	359
20.5 Hrubý národní produkt	361
20.6 Identita naměřených úspor a investic	364
20.7 Další makroekonomické agregáty	366
21. Ekonomický růst a rozvoj	373
21.1 Obecná problematika ekonomického růstu a rozvoje	374
21.2 Sociálně-historické modely ekonomického vývoje	376
21.2.1 Marxův model	377
21.2.2 Rostowův model	379
21.3 Matematicko-ekonomické modely růstu	382
21.3.1 Základní představy ekonomického růstu	382
21.3.2 Keynesiánské modely ekonomického růstu	384
21.3.3 Neoklasická teorie růstu	388

21.3.4	Teorie růstu a rozdělování	392
21.3.5	Obecná problematika matematického modelování ekonomických procesů	395
22.	Inflace	401
22.1	Definice inflace a její měření	402
22.2	Typy inflace	405
22.3	Příčiny inflace	407
22.4	Důsledky inflace	413
	Dodatek: Inflace a makroekonomická rovnováha v podmínkách racionálních očekávání	419
23.	Nezaměstnanost	425
23.1	Definice nezaměstnanosti a její měření	426
23.2	Typy nezaměstnanosti	428
23.3	Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost	430
23.4	Náklady a přínosy nezaměstnanosti	432
23.4.1	Náklady nezaměstnanosti	433
23.4.2	Přínosy nezaměstnanosti	434
	ODDÍL V. – HOSPODÁŘSKÝ CYKLUS	437
24.	Hospodářský cyklus jako ekonomický fenomén	439
24.1	Pojetí hospodářského cyklu	441
24.1.1	Definice hospodářského cyklu	441
24.1.2	Fáze hospodářského cyklu	442
24.1.3	Hospodářský cyklus a ekonomické šoky	443
24.1.4	„Poptávkový“ a „nabídkový“ hospodářský cyklus	445
24.2	Hospodářský cyklus v empirických analýzách	446
24.2.1	Konvenční pravdy	446
24.2.2	Konjunkturální prognózování	450
24.3	Teorie hospodářského cyklu	451
24.3.1	„Obecná teorie“ J. M. Keynese	451
24.3.2	Keynesovský model s multiplikátorem a akcelerátorem	453
24.3.3	Peněžní teorie monetaristů a stoupenců nové klasické makroekonomie	456
24.3.4	Nabídkové šoky a neoklasická teorie reálného hospodářského cyklu	462
24.3.5	Vládní selhání a teorie politického hospodářského cyklu	465
24.4	Náklady hospodářského cyklu	468
24.4.1	Makroekonomické důsledky cyklické kontrakce	468
24.4.2	Makroekonomické důsledky cyklické expanze	469

24.4.3 Hospodářský cyklus a firma	470
24.4.4 Mimoekonomické důsledky hospodářského cyklu	471
25. Stabilizační hospodářská politika	475
25.1 Úvod do problematiky makroekonomické stabilizace	476
25.2 Fiskální politika	479
25.2.1 Systém veřejných financí	479
25.2.2 Funkce veřejných financí	480
25.2.3 Multiplikátory fiskální politiky	481
25.2.4 Fiskální politika v modelu otevřené ekonomiky	485
25.2.5 Nástroje fiskální politiky	489
25.2.6 Fiskální nerovnováha a její projevy	495
25.2.7 Možnosti a rizika financování rozpočtového deficitu	499
25.2.8 Veřejný dluh	503
26. Měnová politika a hospodářský cyklus	509
26.1 Je měnová politika pro ekonomickou stabilitu důležitá?	511
26.1.1 Neutralita a superneutralita peněz	511
26.1.2 Měnová politika, hospodářský cyklus a dlouhodobý růst ..	512
26.2 Základní prvky měnové politiky	514
26.2.1 Transmisní mechanismus měnové politiky	514
26.2.2 Měnově politický režim	515
26.2.3 Peníze a peněžní zásoba	515
26.3 Nástroje měnové politiky	520
26.3.1 Nástroje řízení peněžní zásoby	520
26.3.2 Nástroje ČNB	524
26.4 Fungování trhu peněz	525
26.4.1 Trh peněz a poptávka po nich	525
26.4.2 Rovnováha na trhu peněz a determinace úrokové sazby ..	530
26.4.3 Krátkodobé a dlouhodobé úrokové sazby	532
26.5 Provádění měnové politiky	536
26.5.1 Peníze a krátkodobá makroekonomická rovnováha	536
26.5.2 Dynamika efektů měnové politiky	538
26.6 Cílování inflace	540
26.6.1 Prvky cílování inflace	541
26.6.2 Historie cílování inflace v ČR	542
ODDÍL VI. – ZAHRANIČNÍ OBCHOD	549
27. Základy makroekonomie otevřené ekonomiky	551
27.1 Importní poptávka	553
27.2 Všeobecná rovnováha	557

28. Finanční vztahy světového hospodářství	561
28.1 Základy platební bilance	562
28.2 Problematika směnných kurzů	566
29. Zahraniční obchod a globalizace	573
29.1 Zahraniční obchod a dělba práce	574
29.2 Internacionalizační a globalizační procesy v současném světě	578
29.3 Mezinárodní ekonomické organizace	579
29.4 Mezinárodní korporace	579
29.5 Integrační procesy	581
Dodatek: Teritoriální integrační uskupení	587
Odpovědi na otázky	591
Původ ekonomických slov	595
Závěrem	607
Literatura	611
Seznam obrázků a tabulek	613
Rejstřík	617